

Program Wychowawczo-Profilaktyczny
Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. Jana Szczepanika w Krośnie
na rok szkolny 2017/2018

Motto:

„Człowiek własną pracą i wysileniem do wszystkiego dojść może”

Adam Mickiewicz

1. Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.(Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz.483 ze zm.) – art. 72
- Konwencja o Prawach Dziecka z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526) – art. 3, art. 19, art. 33
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz.329 z późniejszymi zmianami, tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.)
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz.59).
- Rozporządzenie MENIS z dnia 26.02.2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz.458)
- Rozporządzenie MENIS z dnia 31.01.2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 10 z 2002 r., poz.96)
- Rozporządzenie MENIS z dnia 19.07.2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. Nr 121 z 2002 r., poz. 1037)
- Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013 poz. 532)
- Rozporządzenie MENIS z dnia 7 stycznia 2003 r. (w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem).
- Ustawa o Ochronie Zdrowia Psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r.(tekst jednolity: Dz. U. Nr 10 z 1996 r., poz. 55 z późniejszymi zmianami:1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999r. Nr 96, poz.1107; Nr 229, poz. 2274, tekst jedn. Z 2017 r. poz. 957)
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.(tekst jednolity – Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231; Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz.473, Dz. U. z 2016 r. poz. 487)

- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii - ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz.1485 z dnia 29 lipca 2005 r. z późniejszymi zmianami, tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 783)
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr11, poz.109 z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z dnia 20 września 2005 r.)
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV.
- rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17). Ostatnia zmiana: Rozporządzenie MEN z dnia 17 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2016 r. poz. 895);
- rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532);
- rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249);
- Statut Szkoły.

2. Diagnoza sytuacji wychowawczej środowiska szkolnego.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. Jana Szczepanika w Krośnie jest zintegrowany ze Statutem Szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Jest skierowany do wszystkich członków społeczności szkolnej – uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi – oraz uwzględnia współpracę z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym. Treści programu wynikają z założeń koncepcji pracy szkoły na rok szkolny 2017/2018. Program powstał na bazie diagnozy, która objęła całą społeczność szkolną i środowisko lokalne. Została dokonana w formie ankiety kierowanej do uczniów, rodziców i nauczycieli, rozmów diagnozujących zapotrzebowanie na tematykę, działania wychowawcze i profilaktyczne na dany rok szkolny, a także poprzez obserwacje i analizę dokumentacji szkolnej.

Z przeprowadzonej diagnozy w ubiegłym roku szkolnym wynika, że do pojawiających się problemów należą:

- brak motywacji do nauki, oceny niedostateczne;
- naruszanie przez uczniów dyscypliny szkolnej, wagary, niska frekwencja na zajęciach;
- podejmowanie przez uczniów zachowań ryzykownych, tj. palenie papierosów (sięganie po używki);
- zachowania agresywne - agresja słowna (wulgaryzmy, wyśmiewanie);
- nadużywanie mediów elektronicznych: Internetu, komputera, telefonów komórkowych, cyberprzemoc, hejt;
- brak umiejętności radzenia sobie ze stresem i negatywnymi emocjami;
- chwiejność emocjonalna, zaburzenia depresyjne, próby samobójcze;
- brak umiejętności interpersonalnych;
- niski poziom kultury osobistej;
- trudności z planowaniem czasu i organizacją czasu wolnego;
- utrudniona współpraca z rodzicami;

Wśród przyczyn zachowań ryzykownych dominuje: wpływ grupy rówieśniczej, brak ukształtowanej hierarchii wartości, wpływ środowiska rodzinnego, uleganie wpływom masmediów. Dlatego też najbardziej widoczne problemy stanowią priorytetowe cele do realizacji w bieżącym roku szkolnym.

Misja szkoły:

Misją naszej szkoły jest towarzyszenie młodemu człowiekowi w szczególnym okresie jego rozwoju, przekazywanie wiedzy, kształtowanie umiejętności, rozwijanie talentów i pasji, wychowanie w duchu patriotyzmu i poszanowania tradycji, przygotowanie do odbioru zjawisk współczesnej kultury oraz do życia w sferze osobistej i społecznej w harmonii ze środowiskiem naturalnym.

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości do Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym, duchowym, moralnym i społecznym. Zapewnia pomoc psychologiczno-pedagogiczną uczniom.

Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji.

Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Szkoła stanowi wspólnotę nauczycieli, uczniów i rodziców, dąży do zgodnego współdziałania w realizacji celów dydaktyczno-wychowawczych opartych na podstawie wartości: miłość, mądrość, uczciwość, wolność, tolerancja, dobro, piękno, jest miejscem przyjaznym, bezpiecznym i w swych działaniach wspiera każdego ucznia.

Model absolwenta

Uczniem jest młody człowiek, z całym bagażem okresu adolescencji, z jego potencjałami i ograniczeniami, z osobistymi problemami i uwikłaniem w środowisko rodzinne, rówieńnicze, lokalne.

Dążeniem szkoły jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy: kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności, zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia, szanuje siebie i innych, jest odpowiedzialny, zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, jest ambitny, kreatywny i odważny, samodzielny, zna i rozumie zasady współżycia społecznego, jest tolerancyjny, korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne, posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych, szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy, jest odporny na niepowodzenia, integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole.

Strategia wychowania

Wychowanie rozumiane jako wspieranie uczniów w rozwoju ku dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym.

Wychowanie jest procesem, w którym wychowanek ma dojść do pełni osobowego rozwoju poprzez:

- ukształtowanie prawego charakteru;
- budowanie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój i dobro wspólne;
- uznanie i przestrzeganie norm społecznych;
- budowanie postawy życzliwości i miłości do ludzi;

- uświadomienie sobie celów życiowych;
- pomaganie wychowankowi, by coraz lepiej rozumiał i coraz dojrzej kochał siebie i innych,
- pokazywanie mu związku między określonymi zachowaniami, a ich naturalnymi konsekwencjami,
- kształtowanie dojrzałej osoby, która staje się zdolna do budowania więzi, opartych na miłości i odpowiedzialności oraz uczynienia z siebie bezinteresownego daru.

Profilaktyka – stanowi część składową wychowania, jej celem jest chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na nie.

Cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Dążymy do tego, aby nasi uczniowie:

- znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, emocjonalnym, moralnym, duchowym, zdrowotnym i społecznym) oraz pomoc przed wszelkimi zagrożeniami zakłócającymi ich prawidłowy rozwój.
- rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, poszukując prawdy, dobra i piękna w świecie,
- stawali się coraz bardziej samodzielni, odpowiedzialni za siebie i za innych,
- uczyli się szacunku dla wspólnego dobra, przygotowali się do współżycia w rodzinie, społeczeństwie, państwie,
- cenili dziedzictwo kulturowe i wzorce patriotyczne,
- posiadali umiejętność słuchania innych, przyjmowania i tolerowania ich poglądów, aby umieli działać dla dobra wspólnego,
- kierowali się wartościami personalistycznymi,
- dbali o zdrowie psychiczne, społeczne, fizyczne, moralne i duchowe,
- promowali zdrowy styl życia, podejmowali zachowania prozdrowotne oraz opóźnili wiek inicjacji, czyli podejmowania zachowań ryzykownych.

Cele etapowe:

1. Kształtowanie umiejętności życiowych i społecznych.
2. Dostarczanie informacji na temat zdrowego stylu życia.
3. Uświadamianie konsekwencji zachowań ryzykownych.
4. Włączanie rodziców do aktywnego udziału w realizacji programu.
5. Budowanie pozytywnych więzi ze szkołą i innymi instytucjami społecznymi.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

I. Cele, zadania, efekty

1. Rozwój intelektualny ucznia – ukształtowanie u uczniów postaw warunkujących zdobywanie wiedzy i umiejętności

Zadania	Formy i sposoby realizacji	Spodziewane efekty
<ul style="list-style-type: none">- budzenie i rozwijanie prawidłowej motywacji uczenia się,- rozbudzenie ciekawości poznawczej,- rozpoznawanie i rozwijanie własnych zdolności i zainteresowań,- rozwijanie twórczego myślenia,- doskonalenie umiejętności przyswajania wiedzy,- kształtowanie umiejętności korzystania ze źródeł informacji,- wdrażanie do poszukiwania prawdy,- uwrażliwienie na manipulację ze strony mediów,- zachęcanie do korzystania z księgozbioru biblioteki szkolnej.	<ul style="list-style-type: none">- poprzez stosowanie atrakcyjnych metod i form pracy na zajęciach edukacyjnych, pozalekcyjnych,- w kołach zainteresowań,- udział w olimpiadach, konkursach przedmiotowych i artystycznych, turniejach,- prezentacje osiągnięć uczniów (wystawy prac plastycznych, prac literackich, ich publikacja na stronie internetowej szkoły),- organizowanie występów (jasełka), pokazów (mody), prezentacji,- rozmowy indywidualne, dyskusje, debaty,- praca indywidualna z uczniem,- uczestnictwo w seminariach, konferencjach, sympozjach i spotkaniach z przedstawicielami różnych dziedzin nauki.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- zna techniki uczenia się,- korzysta z różnych źródeł informacji,- zna swoje mocne i słabe strony, podejmuje trud pracy nad nimi,- dąży do poszukiwania prawdy,- potrafi dokonywać samooceny własnych osiągnięć,- rozwija swoje zainteresowania,- rozumie potrzebę krytycyzmu wzorców proponowanych przez środki masowego przekazu.

2. Rozwój emocjonalny ucznia – ukształtowanie młodego człowieka dojrzałego emocjonalnie, wrażliwego, panującego nad emocjami

Zadania	Formy i sposoby realizacji	Spodziewane efekty
<ul style="list-style-type: none"> - poznawanie własnej sfery uczuciowej, - nauka wyrażania, odczytywania i opanowywania emocji, - budzenie empatii, - kształtowanie zdolności wartościowania i umiejętności oceny własnych zachowań, - dążenie do odpowiedzialności za własne zachowanie, decyzje, wybory, - rozumienie relacji między emocjami a moralnością, - wdrażanie postaw asertywnych, - wdrażanie do autentyczności działań, otwartości i ufności w kontaktach międzyludzkich, - ćwiczenie umiejętności interpersonalnych, - kształtowanie postawy asertywnej, - rozpoznawanie, nazywanie własnych emocji i radzenie sobie z nimi, - wyrażanie własnych stanów emocjonalnych, oczekiwań i opinii, - odczytywanie nastrojów i emocji innych osób (empatia), - opieranie się naciskom otoczenia (presji grupy, mediom) – trening asertywności, - rozwiązywanie konfliktów, - wskazanie właściwej drogi wyboru w trudnych sytuacjach, - kształtowanie pozytywnego myślenia, - doskonalenie umiejętności kontrolowania stresu, - stawianie sobie celów życiowych, wytrwale dążenie do ich realizacji, - podejmowanie decyzji, - świadome dokonywanie wyborów (wartości, wybór szkoły, zawodu, drogi życiowej). 	<ul style="list-style-type: none"> - na godzinach wychowawczych, zajęciach edukacyjnych, zajęciach pozalekcyjnych, rozmowach indywidualnych, - podczas rozmów indywidualnych z pedagogiem szkolnym, - indywidualna opieka i pomoc psychologiczno-pedagogiczna nad uczniami wymagającymi szczególnego podejścia ze względu na stan zdrowia, sytuację rodzinną, - realizowanie tematów, programów rozwijających umiejętności empatii, - stosowanie niekonwencjonalnych metod pracy na lekcjach wychowawczych, - stosowanie technik relaksacyjnych i metod radzenia sobie ze stresem w sytuacjach trudnych, - realizowanie programu edukacyjnego "Stres pod kontrolą", - obnażanie mechanizmów działających destrukcyjnie na psychikę (reklama, język mass mediów). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi rozpoznać i nazwać przeżywające stany emocjonalne, - ma świadomość odpowiedzialności za swoje zachowanie, - podejmuje trud opanowywania przeżywanych emocji, - rozumie relacje między emocjami a moralnością, - podejmuje próby asertywnego zachowania w sytuacjach dla niego trudnych, - dostrzega potrzeby, przeżywane stany emocjonalne innych ludzi, - ma świadomość pracy nad sobą.

3. Rozwój zdrowotny ucznia – promowanie zdrowego stylu życia, zapobieganie zachowaniom ryzykownym,

Zadania	Formy i sposoby realizacji	Spodziewane efekty
<ul style="list-style-type: none"> - nabycie dojrzałej postawy wobec własnego ciała oraz wobec cielesności innych ludzi, - pomaganie wychowankowi, by zajął dojrzałą postawę wobec własnej płciowości, - kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych, - wskazanie sposobów aktywnego spędzania wolnego czasu, - promocja zdrowego stylu życia – bez uzależnień. - dostarczenie wiedzy o dobrym i zdrowym życiu, - tworzenie możliwości zwiększenia aktywności ruchowej, - wskazywanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu (zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań), - tworzenie klimatu wspierającego zdrowie psychiczne, - zapewnienie pomocy uczniom z trudnościami w nauce, ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz z innymi problemami zdrowotnymi i społecznymi, - wyposażenie uczniów w wiedzę o mechanizmach i następstwach zachowań ryzykownych, - wskazanie na szkodliwość używek (nikotynizm, alkoholizm, narkomania, dopalacze), - uświadomienie konsekwencji zachowań agresywnych dla ucznia i otoczenia, - ukazanie zagrożeń związanych z wczesną inicjacją seksualną (AIDS, ciąża). 	<ul style="list-style-type: none"> - realizowanie na zajęciach z przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie, - realizowanie podczas godzin wychowawczych tematów, programów dotyczących promocji zdrowia, - wdrażanie programów profilaktycznych (wg potrzeb) prowadzonych przez pedagoga szkolnego lub osoby do tego uprawnione; - organizowanie konkursów o tematyce prozdrowotnej, - włączenie się w ogólnopolskie akcje: np. „Dzień bez papierosa”, „Światowy Dzień Walki z AIDS”, „Sprzątanie świata”, - na lekcjach wychowania fizycznego, w kołach SKS, w trakcie gier i ćwiczeń terenowych, na zajęciach pozalekcyjnych, na wycieczkach, - podczas Dnia Sportu, - spotkania z pielęgniarką szkolną, - podczas codziennych kontaktów z uczniami. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczeń potrafi rozpoznać sytuacje korzystne dla jego rozwoju, - zna różne formy spędzania wolnego czasu, - posiada wiedzę dotyczącą jego rozwoju, - wie do kogo powinien się zwrócić o pomoc w trudnej sytuacji, - potrafi przyjąć postawę asertywną w sytuacjach trudnych, - uczeń umie rozpoznać sytuacje ryzykowne i ich unikać.

4. Rozwój społeczny ucznia – kształtowanie cech osobowości sprzyjających pozytywnym relacjom interpersonalnym

Zadania	Formy i sposoby realizacji	Spodziewane efekty
<ul style="list-style-type: none"> - integrowanie zespołu klasowego, - tworzenie pozytywnej atmosfery w grupie, - kształtowanie umiejętności porozumiewania się, - doskonalenie kultury bycia, - dbanie o wspólne bezpieczeństwo, - traktowanie w sposób podmiotowy każdego człowieka, - uwrażliwienie na potrzeby innych ludzi, - dostrzeganie i akceptowanie różnic między ludźmi, - poznawanie prawidłowych sposobów rozwiązywania sytuacji problemowych, - wdrażanie ucznia do przestrzegania wymagań stawianych mu przez szkołę, - wdrażanie do samorządności, - kształtowanie umiejętności trafnej oceny zjawisk społecznych, - poznawanie sposobów rozwiązywania problemów o charakterze społecznym, - kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych, - rozwijanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej i Ojczyzny, - poznawanie historii szkoły i jej osiągnięć, - wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w obchodach świąt państwowych, narodowych i religijnych, - przygotowanie do wejścia na rynek pracy, - podniesienie roli i autorytetu rodziny, - wdrażanie uczniów do pełnienia obowiązków rodzinnych, - kształtowanie poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje. 	<ul style="list-style-type: none"> - stosowanie niekonwencjonalnych metod integrujących zespół klasowy, - umożliwianie uczniom pełnienia różnych ról, - wdrażanie programów rozwijających umiejętności interpersonalne, - diagnoza atmosfery i relacji panujących w klasie (np. test socjometryczny) - wyjazdy i wycieczki klasowe, - udział klasy w pracach społeczności szkolnej, w uroczystościach szkolnych (np. Dzień Patrona Szkoły, Dni Otwarte Szkoły, Dzień Języków, Dzień Zawodowca), - udział młodzieży w konkursach: rocznicowych, szkolnych, lokalnych i państwowych, - spotkania z ciekawymi ludźmi, - organizowanie debat, rozmów, - podtrzymywanie tradycji klasowych i rodzinnych, - udział w pracach samorządu klasowego i szkolnego, - udział przedstawicieli Rady Uczniów w pracy Młodzieżowej Rady Miasta Krosna, - działanie Szkolnego Klubu Wolontariatu (udział w zadaniach o charakterze charytatywnym na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, a także udział w zadaniach pomocowych na rzecz uczniów mających trudności w nauce), - uczestnictwo młodzieży w zajęciach z przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie, - udział w zajęciach prowadzonych przez pedagoga szkolnego podczas lekcji wychowawczych, - korzystanie z doradztwa zawodowego, - spotkania tematyczne z rodzicami. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma poczucie przynależności do klasy i społeczności szkolnej, chce i wyraża potrzebę działania w klasie jako grupie rówieśniczej, angażuje się w przedsięwzięcia klasowe, szkolne i lokalne, współtworzy i respektuje normy grupowe, doświadcza współzależności i współodpowiedzialności za działanie grupy, szanuje drugiego człowieka, okazuje mu to w słowach i działaniach, w języku codziennym nie używa wulgaryzmów, zachowuje się kulturalnie wobec innych, ma szacunek do historii i symboli narodowych, religijnych i wie jak się wobec nich zachować, - wykazuje chęć poznania ojczystego kraju i jego tradycji, szanuje mienie szkoły i mienie publiczne, aktywnie włącza się w życie społeczności lokalnej, potrafi zachować się zgodnie z wymogami miejsca i chwili.

5. Rozwój moralny ucznia – ukształtowanie wychowanka reprezentującego właściwą postawę patriotyczną, moralną

Zadania	Formy i sposoby realizacji	Spodziewane efekty
<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie dojrzałego, prawego sumienia, - pomoc w intelektualnym odróżnieniu zachowań, które nas rozwijają i cieszą, od zachowań, przez które krzywdzimy siebie czy innych, -rozumienie i rozróżnienie takich pojęć jak: krzywda, wina itp., - uświadomienie uczniom, że normy moralne mają wartość uniwersalną, natomiast za naruszenie tego typu norm każdy człowiek ponosi osobistą odpowiedzialność, - mobilizowanie uczniów do stawiania sobie wymagań i do zachowania dyscypliny w sferze etyczno-moralnej, - przestrzeganie etyki ogólnej i zawodowej, - wpajanie ładu obyczajowego (ubiór, język, etykieta). - rozwijanie poczucia własnej tożsamości: kim jestem? - przekazywanie uczniom informacji o okresie dorastania oraz stwarzanie okazji do rozmów na nurtujące ich pytania, - zachęcanie do bliższego i głębszego poznania samego siebie, - rozwijanie przekonania o własnej wartości, akceptacja siebie innych ludzi, - kształtowanie właściwej postawy wobec innych, postrzeganie i rozumienie ludzi, - promowanie odpowiedzialności za dokonywane wybory i podejmowane działania. 	<ul style="list-style-type: none"> -rozwiązywanie dylematów moralnych podczas dyskusji, debat, -w trakcie zajęć edukacyjnych (ze szczególnym uwzględnieniem studium nad literaturą oraz wychowania do życia w rodzinie), - w czasie godzin wychowawczych, - podczas katechezy, -podczas indywidualnych rozmów z pedagogiem szkolnym (pozytywne wsparcie), - w indywidualnych rozmowach nauczyciela z uczniem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma świadomość swoich zalet i wad, - ma poczucie własnej wartości, - rozumie potrzeby swoje i innych ludzi, - zna swoje prawa i obowiązki, potrafi respektować prawa innych, - dostrzega wpływ innych osób na kształtowanie osobowości i drogi życiowej, potrafi to prawidłowo ocenić, - rozumie potrzebę krytycyzmu wzorców proponowanych przez środki masowego przekazu, - rozumie potrzebę stałej pracy nad sobą.

6. Rozwój duchowy ucznia – kształtowanie postaw wychowanka dbającego o właściwy rozwój duchowy

Zadania	Formy i sposoby realizacji	Spodziewane efekty
<ul style="list-style-type: none"> - zrozumienie sensu własnego istnienia (samego siebie), sensu ludzkiej egzystencji, - pomoc w kształtowaniu dojrzałej postawy wobec siebie oraz otaczającego świata, - wdrażanie do świadomego i wolnego kierowania swoim życiem – myślenie refleksyjne, - wpajanie umiejętności nawiązywania głębokich więzi między ludźmi (głębokiego kontaktu z drugim człowiekiem), - pomoc wychowankowi w odkryciu prawdy o sobie, - stawianie wychowankom pytań dotyczących sensu życia, hierarchii wartości, zasad postępowania, ideałów i aspiracji, - przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji w oparciu o miłość, prawdę i odpowiedzialność, - uwrażliwianie wychowanka na to, by miał rację w postępowaniu, a nie tylko w myśleniu, - pomaganie wychowankowi w odkrywaniu, zrozumieniu i respektowaniu podstawowych wartości, które odnoszą się do poszczególnych sfer ludzkiego życia (prawda i miłość, dobro i piękno, wiara i nadzieja, wolność i odpowiedzialność, sprawiedliwość i uczciwość, świętość i zbawienie), - poznawanie zasad wiary. 	<ul style="list-style-type: none"> - na zajęciach katechezy, ścieżek edukacyjnych, etyki, filozofii (odkrycie źródeł ludzkich poglądów i przekonań), - na godzinach wychowawczych, rekolekcjach, w czasie zajęć artystycznych (jasełka), w kontakcie z drugim człowiekiem z przyrodą, z wytworami kultury, - podczas rozmów indywidualnych z pedagogiem szkolnym (budowanie u ucznia poczucia własnej wartości, wsparcie psychiczne), - podczas mszy świętych, - udział w olimpiadach, konkursach np. na temat wiedzy biblijnej, - podczas kontaktu z ciekawą książką i czasopismem (np. w bibliotece szkolnej), - w trakcie spotkań z wartościowymi ludźmi, - poprzez udział w spotkaniach opłatkowych, wielkanocnych itd. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - widzi sens poszukiwania własnej tożsamości, - podejmuje trud własnego rozwoju, - ma świadomość sensu istnienia, - potrafi refleksyjnie ocenić zaistniałe sytuacje, problemy życiowe, - widzi sens i potrzebę stawiania sobie i innym wymagań, - przyjmuje odpowiedzialną postawę wobec trudności, - ma poczucie własnej godności i wartości, - widzi potrzebę konstruowania swoich planów życiowych.

Warunkiem udzielenia odpowiedniej pomocy wychowawczo-profilaktycznej jest całościowe i realistyczne rozumienie wychowanka oraz sytuacji, w której on się znajduje.

II. Zadania wychowawcy:

1. Administracyjne:

- a) prowadzenie dokumentacji dydaktyczno-wychowawczej klasy,
- b) poświadczenie osiągnięć szkolnych uczniów,
- c) statystyka i sprawozdawczość,
- d) prowadzenie spraw związanych z pomocą materialną (np. stypendia).

2. Opiekuńczo-wychowawcze:

a) praca z uczniami (z grupą i jednostką):

- zdiagnozowanie zespołu klasowego;
- prowadzenie zajęć integracyjnych;
- planowanie zadań realizowanych na zajęciach wychowawczych, spotkaniach pozalekcyjnych i pozaszkolnych;
- opracowanie tematyki godzin wychowawczych;
- podejmowanie problemów, zagadnień zgodnie z tym co przeżywają uczniowie jako klasa lub jako osoby dorastające;
- wspieranie uczniów w poszukiwaniu dalszej drogi ich rozwoju;
- indywidualne rozmowy wychowawcze z uczniem.

b) współpraca z rodzicami:

- podejmowanie działań mających na celu zachęcenie rodziców do współpracy ze szkołą;
- włączanie rodziców do planowania i organizowania różnych form życia zespołowego w klasie;
- konsultowanie z rodzicami zaplanowanych treści i form zajęć tematycznych na godzinach do dyspozycji wychowawcy;
- informowanie o zagrożeniach zewnętrznych i wewnętrznych młodzieży we współczesnej rzeczywistości (pedagogizacja rodziców);
- pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji z dzieckiem;

- wsparcie w szukaniu pomocy w instytucjach wspomagających rodziców w wychowaniu dziecka;
- pomoc w pokonywaniu oporów w szukaniu rozwiązań problemów z dzieckiem;
- zachęcanie do częstych kontaktów z wychowawcą, nauczycielami uczącymi poszczególnych przedmiotów, pedagogiem;
- włączanie rodziców do realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych szkoły;
- utrzymywanie systematycznego kontaktu z rodzicami (opiekunami prawnymi) uczniów, w celu:
 - a/ koordynacji i ujednoczenia oddziaływań wychowawczych;
 - b/ poznania poszczególnych uczniów (ich sytuacji rodzinnej i bytowej, funkcjonowania w środowisku pozaszkolnym, zainteresowań i potrzeb itp.);
 - c/ wzajemne poznanie się nauczycieli i rodziców (oczekiwania, formy współpracy);
 - d/ pomoc w doborze właściwych oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych i pokonywanie trudności;
 - e/ włączanie rodziców w sprawy klasy i szkoły.

Przykłady różnych form pracy nauczyciela z grupą rodziców (w zależności od potrzeb, wiedzy i umiejętności nauczycieli):

- spotkanie inauguracyjne współpracę;
- spotkania okresowe – wywiadówki;
- spotkania okolicznościowe;
- konferencje dla rodziców;
- indywidualne spotkania (np. rozmowy o trudnościach dziecka, pomoc w rozwiązywaniu problemu wychowawczego, spotkania w domu ucznia i inne).

c) współpraca ze środowiskiem:

- włączanie uczniów do pracy w samorządzie uczniowskim,
- angażowanie wychowanków do akcji charytatywnych organizowanych na terenie szkoły, miasta, regionu i kraju,
- uczestnictwo w uroczystościach patriotycznych, narodowych, religijnych organizowanych w środowisku.

Wychowawca:

- opracowuje w oparciu o Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły, plan wychowawczy (w porozumieniu z uczniami i rodzicami),
- podejmuje systematyczne wysiłki zmierzające do wytworzenia prawidłowej atmosfery wspólnoty klasowej,
- uczestniczy we wszystkich sytuacjach ważnych dla klasy, np. wycieczki, imprezy, w których uczestniczą wychowankowie, np. półmetek, studniówka,
- czuwa nad postępami w nauce i frekwencją uczniów,
- systematycznie kontaktuje się z nauczycielami uczącymi poszczególnych przedmiotów w klasie, konsultuje na bieżąco wyniki nauczania i zachowania,
- jest w stałym kontakcie z pedagogiem szkolnym, w celu ustalenia sposobów i podejmowanych środków zaradczych w stosunku do uczniów z trudnościami dydaktycznymi i wychowawczymi,
- zapoznaje się ze Strategią działań interwencyjnych,
- systematycznie poszerza swoją wiedzę psychologiczno-pedagogiczną i doskonali umiejętności wychowawcze,
- nie wyciąga pochopnych wniosków, lecz dokładnie analizują postawy uczniów,
- stwarza warunki, które umożliwiają uczniom ocenianie własnego postępowania.

III. Zadania nauczycieli i innych pracowników szkoły:

- wszyscy nauczyciele wprowadzają do tematyki swojego przedmiotu elementy programu wychowawczego naszej szkoły,
- realizując treści programowe, dokonują wyboru takich postaci z literatury, historii, które dla uczniów stanowią naturalny wzorzec postawy życiowej,
- swoją postawą, zachowaniem stanowią wzór do naśladowania,
- wskazują postawy pozytywne i negatywne,
- pomagają uczniom rozróżnić dobro i zło,
- nie oceniają osoby, lecz jej postępowanie,
- zachęcają do dobrego,
- kształtują postawy szacunku do innych,

- wzmacniają postawy uczniów zachowujących się pozytywnie,
- reagują na zachowania negatywne.

Rodzice powinni:

- włączać się w życie szkoły i klasy (uroczystości szkolne, klasowe, wycieczki, praca w Radzie Rodziców),
- utrzymywać stały kontakt z wychowawcą,
- dbać o odpowiedni strój i wygląd dziecka (strój nie może prowokować nieodpowiednie skojarzenia i zachowania),
- rozmawiać z wychowawcą, nauczycielem uczącym o pojawiających się trudnościach dydaktyczno-wychowawczych u dziecka,
- informować na bieżąco o nieobecnościach dziecka na zajęciach szkolnych,
- powiadamiać wychowawcę o sytuacji dziecka mającego problemy zdrowotne.

Wychowawca:

- opracowuje w oparciu o Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły plan wychowawczy (w porozumieniu z uczniami i rodzicami),
- podejmuje systematyczne wysiłki zmierzające do wytworzenia prawidłowej atmosfery wspólnoty klasowej,
- uczestniczy we wszystkich sytuacjach ważnych dla klasy, np. wycieczki, półmetek, studniówka,
- czuwa nad postępami w nauce i frekwencją uczniów,
- systematycznie kontaktuje się z nauczycielami uczącymi poszczególnych przedmiotów, konsultuje na bieżąco wyniki nauczania i zachowania,
- jest w stałym kontakcie z pedagogiem szkolnym, w celu ustalenia sposobów i podejmowanych środków zaradczych w stosunku do uczniów z trudnościami dydaktycznymi i wychowawczymi,
- zapoznaje się ze Strategią działań interwencyjnych,
- systematycznie poszerza swoją wiedzę psychologiczno-pedagogiczną i doskonali umiejętności wychowawcze,
- nie wyciąga pochopnych wniosków, lecz dokładnie analizuje postawy uczniów,
- stwarza warunki, które umożliwiają uczniom ocenianie własnego postępowania.

Każdy wychowawca zobowiązany jest do opracowania planu pracy wychowawczej w klasie, który oparty jest o:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej
- Konwencję o Prawach Dziecka
- Ustawę o systemie oświaty
- Zarządzenie MEN nr 14 z dnia 19 czerwca 1992 r. w sprawie ramowego statutu szkoły
- Statut szkoły
- Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły
- przeprowadzoną diagnozę
- umiejętności wychowawcze nauczyciela.

Niniejszy Program obowiązuje w roku szkolnym 2017/18 i podlega ewaluacji. Obowiązkiem wszystkich podmiotów realizujących Program jest udział w opisanej poniżej jego ewaluacji.

Ewaluacja programu.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny nie jest dokumentem zamkniętym, może ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły. Analiza jego skuteczności będzie polegać na bieżącym monitorowaniu oraz corocznie dokonywanej ewaluacji. Okresowego podsumowania efektywności działań wychowawczo-profilaktycznych dokonuje w obrębie zespołu klasowego wychowawca, a do oceny całokształtu tych oddziaływań, powołany przez dyrektora szkoły, pedagog. Wyniki ewaluacji są jawne i prezentowane w postaci raportu. Z jego skróconą wersją dyrektor zapoznaje Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców oraz przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego.

Szczegółowe narzędzia monitoringu realizacji zadań wynikających z Programu Wychowawczo-Profilaktycznego opracuje zespół powołany przez Dyrektora Szkoły.

Załącznikiem do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. Jana Szczepanika w Krośnie są opracowane strategie działań interwencyjnych, dotyczące następujących sytuacji:

- I. W przypadku gdy nauczyciel zauważa i podejrzewa, że uczeń, z którym ma kontakt na terenie szkoły, znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
- II. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, stosuje środki lub przedmioty zagrażające zdrowiu i życiu własnemu i innych (np. gaz, ostre narzędzia), bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji (naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, wścążęstwo, udział w działalności grup przestępczych – art. 4 §1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich).
- III. W przypadku gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły zauważy ucznia palącego papierosy na terenie szkoły.
- IV. W przypadku, gdy nauczyciel (pracownik szkoły) znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.
- V. W przypadku gdy nauczyciel (pracownik szkoły) podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.
- VI. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.
- VII. Postępowanie nauczyciela (pracownika szkoły) wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. Jana Szczepanika w Krośnie został zatwierdzony uchwałą Rady Rodziców w dniu 3 października 2017 roku